

150-ЛІТНЯ РІЧНИЦЯ НАЙВИЩОГО СУДУ

ВАШИНГТОН. — Американський Найвищий Суд, у прийнятті запрошених гостей з конгресу, адміністрації й адвокатської палати, відсвяткував торжественно 150-ту річницю народження американського Найвищого Суду. Згідно з конституцією, перший американський Найвищий Суд засідав на початку лютого 1790 р. в Нью-Йорку. Президентом того суду був суддя Джон Джей. Теперішній голова Найвищого Суду, Гюз, виступив промовою, в якій згадував службу того суду. Завданням суду є стояти на сторожі постанов конституції. А конституція це воля народу, говорив Гюз. Американський народ має здоровий інстинкт і при допомозі нього все правильно рішає, що треба задержувати, а що змінити. Гюз говорив, що річниця, якій майже всі бувають у нутрі Найвищого Суду, у важких рішеннях не лише не віднімають нічого з правильності тих рішень, але ще їх скріплюють. Бо вони є доказом, що в рішеннях була задержана повна воля народу думок і що справу розбирало зо всіх сторін. Крім Гюза виступили промови інші судді, серед них Джексон, який говорив, що закони мусять бути змінювані згідно з часами й обставинами.

А.Ф.П. І ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ.

МАЯМІ. — На засіданні президії Американської Федерації Праці порішено, що зорганізоване робітництво не лише своїх членів у наступних президентських виборах цілком без вказівок. Хоч покищо не знати, хто буде кандидувати і чи кандидати будуть прихильно відноситись до робітництва, чи ні, то виступи обидвох політичних партій мусять знати, що коли вони поставлять на кандидатів реакціонерів, ворогів робітництва, то робітники будуть їх проборювати. Екзекутивна також видала заяву, що ні один робітничий лідер не може особисто відступати від робітничих голів як кандидатів. Це відносилось до Джана Луїса, голови К.П.О. Той політик, що дістане похвалу з боку Джана Луїса, програє, говорили провідники А.Ф.П. Одобрення Джана Луїса рівняється „смертному вироку“, говорили вони.

ДЖАН ЛУІС ПРОТИ ВІЙНИ.

КОЛОМБОС (Огайо). — На закінченні конвенції вуглекопів Джан Луїс виступив промовою, в якій говорив, що американське робітництво буде всіма силами виступати проти всякого втручання Америки в війну. Робітництво є проти війни, говорив він, а прийняті делегати гучно його за те оплескували.

ЗАГАЛЬНИЙ МАСТОК МІСТА НЬЮ-ЙОРКУ.

НЬЮ-ЙОРК. — Міська оціночна комісія подала до відома, що загальний масток міста, який підлягає оподаткуванню, виносить 16 і пів білліона доларів. Цей масток виносить коло 40 мільйонів доларів більше, ніж минулому року. З боку платників податків ідуть нарікання, що комісія підвищила ціни на мастки тому, щоб досягнути вищу ступінь оподаткування. На те комісія відповіла, що назагал ціни на старі будівлі і нерухомі мастки залишились ті самі, а навіть їх знижено. Приріст у загальному оціненні прийшов тому, що в місті побудовано багато нових будинків і підприємств. Загальний масток міста Нью-Йорку виносив у 1930 році близько п'ять білліонів більше.

УПОКОЮЛАСЯ В БОЗІ.

НЬЮ-ЙОРК. — В одній кафетері на долина міста зійшлись рештки провідників бувшої галасливої „Ліги миру і демократії“, який комітет Даеса закінчує комунізм, і рішили розійтись. Тепер, коли вже вибухла війна, їх роля скінчена, а треба Америці якоїсь іншої організації для вдержування миру і демократії, говорили вони. Та організація колись мала 14,000 членів і 117 підвідділів.

НОВІ СТЕЖНІ ЛІТАКИ.

ВАШИНГТОН. — Американські військові власті дістали з фабрики перший найновіший модель воєнного стежного літака. Цей літак може робити 400 і більше миль на годину. Крім того він має на собі одну малу гармату і потири скоростріли, якими може орудувати автоматично одна людина. Мотор має ззаду. Назву тому літакові дали „Ерокобра“.

ПОМІЧ ФІНЛЯНДІ.

ВАШИНГТОН. — Ген. Раєн створив комітет, який буде збирати в Америці збірки на закупню зброї й амуніції для Фінляндії. Бо цього Фінляндія найбільше потребує, говорив ген. Раєн. Комітет Гувера збирає виключно на гуманітарні цілі. Ген. Раєн створив свій комітет у порозумінні з Гувером.

СОВЕТСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРОТЕСТУЄ.

ВАШИНГТОН. — Советський амбасадор Уманський явився в секретаріаті стейту і перед Корделом Голом зложив протест в імені Советів проти того, що асистент секретаря війни, Джансон, назвав советських воєнків „кріпаками“, а цілі советський режим деспотичним. Уманський також протестував проти „морального ембарга“ на вивіз різних продуктів до Советів.

НІМЕЦЬКИЙ КАЙЗЕР ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

НЬЮ-ЙОРК. — Американець Полтней Бігелов, довголітній близький приятель німецького кайзера Вільгельма, опублікував лист кайзера до нього, в якому кайзер критикує теперішній німецько-советський союз та закликає світ, щоби помирився, а своє вістря звернув проти большевицької зарази. Кайзер каже, що фінська війна є наявним доказом, що большевизм з мілітарного боку стоїть слабо.

ПРЕЗИДЕНТ У 58-МІ УРОДИНИ.

ВЕНДЕНБЕРГ ЗА ТОРГОВЕЛЬНУ ПАЛАТУ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Вендербург вніс проект створити при американському уряді державну торговельну палату, на взір тої, що її має Англія. Та палата малаб від конгресу далекойдучі права змінювати, доповнювати, уневажнювати різні торговельні і фінансові договори з іншими країнами. Нині часи дуже змінливі і треба такого тіла, що моглоб справи скоро вирішувати.

БРАЗИЛІЯ ЗАБОРОНЯЄ СУБСТИТУТИ КАВИ

Президент Бразилії видав декрет, котрим установлюється грошеву кару й кару в'язниці на вироб субститутів кави або якихнебудь додатків до кави. У вступі до декрету говориться, що нема ніякої причини, чому Бразилія, найбільша продуцентка кави в світі, малаб дозволяти на такі речі, що вдаряють у самі основи її господарки.

ЗНАЙШЛИ ТОРПЕДУ КОЛО ФІЛІПІНІВ.

Коло острова Кангтіпані, що лежить на дорозі з Манілі, столиці Філіппінських островів, до Австралії, рибаки вловили з моря невістрілену торпеду.

Рибаки теж подали урядові вісті, що кілька тижнів тому в тій околиці бачили підводний човен невідомої держави. Торпеду віддано американському урядові.

МАЮТЬ ВИРОБЛЯТИ ШТУЧНУ ГУМУ В АМЕРИЦІ

Нафтове підприємство Стендара Ойла Ко. оф Нью-Джерсі дістало право виробляти „буну“, штучну гуму до автових коліс, що її придумано в Німеччині.

ЗАКРИВАЮТЬ ШКОЛУ ДЛЯ МОРЯКІВ ЧЕРЕЗ НЕВІРАТНОСТІ

Школу для вправ моряків на острові Гелопі коло Бостону закрито, бо нема учнів, а учнів нема через американський нейтральностейний закон.

ВИКИДАЮТЬ БІЛИХ З ІНДІАНСЬКОЇ РЕЗЕРВАЦІЇ

Стейтловий суд у Локпорті, Нью-Йорк, приказав 4 білим родинам, що жили на індіанській резервації Тускарова, покинути її до 1. березня.

Білих викинено на основі стейттового закону з 1820 року, котрий постановляв, що не-індіанці, які заходять на індіанську резервацію, мають уважатись проступниками, як-що проти їх побуту піднесе протест індіанський провідник. Видаючи приказ, суддя висказав родинам своє співчуття.

ДОМАГАЮТЬСЯ КАМΠΑНІЇ ПРОТИ ОБМАНІВ

На зборах Американського Союзу Суспільної Гігієни, що відбулися в Шікаго, ухвалено резолюцію з домаганням розведення кампанії проти людей, що вдають лікарів і беруться до лікування поважних недуг, таких, як сифіліс.

СТРАТИВ ПЕНСІЮ, СТІЛЯЄ ДО УРАДНИЦІ

Едвард Вейд, котрого чек на пенсію на старі літа зменшено на 10 процентів, зайшов до пенсійного уряду повіту Гарфілд, в Оклагомі, і по короткій сварці постріляв і важко зранив урядницю, паню Стівларгерову, а потім застрілив себе.

ВОЄННИЙ ЖАРТ

Німецька пресова агенція ДНБ повідомляє, що в часі побуту британського прем'єра Чеймберліна на західному фронті німецький летун скинув з літака парасоль, як дарунок для прем'єра Чеймберліна.

ПРОТИ СІОНІСТІВ

БУКАРЕШТ. — Румунський уряд заборонив жидівським сіоністичним організаціям продовжати їхню працю. Поділія позамікала льокалі організацій. Причини цього заарядження не подано.

ВОЯКИ, ЩО НЕ МАЮТЬ 21 РОКІВ, БУДУТЬ ГОЛОСУВАТИ

Канадйські вояки з першої дивізії, що знаходяться вже в Франції і не мають ще 21 років життя, на підставі воєнного закону будуть управнені до голосування в безрезервних загальних домініальних виборах. День номінації на послів до парламенту назначиться цього року 2 тижні перед днем голосування. Картки до голосування або балоти перевезуться літаками на воєнний фронт. На тих балотах будуть імена кандидатів, які голосуючі будуть закреслювати скісними хрестиками, а по містах числами. Жовніри будуть голосувати 8 днів перед днем, признаним у Канаді на голосування. Їхні картки з позначеними балотами будуть пороховані і переслані літаками або передані телеграфічно. Кожний жовнір буде моти віддати голос на кандидата з тої виборчої округи, в якій він походить. Перша дивізія, вислана до Англії, складалася з 20,000 жовнів. Скільки з них мали менше як 21 років, військова влада не оголосила.

ПОЛІЦІЙ-УБИВНИК БОРОНИТЬСЯ БОЖЕВІЛЛЯМ

Адвокати Алвіна Дулія, поліція міста Лонг Біч, на Лонг Айленді, обвинуваченого за вбивство міського посади Едвардса, покликвали на свідчення психіатрів, котрі зізнали, що поліцей був у часі злочину зовсім божевільною людиною.

ДЕЛЬФІН НЕ ХОЧЕ ПОКИДАТИ МІСЦЯ

Мешканці Іст Раковей, на Лонг Айленді, добачили, що на морю в околиці Фар Раковей й Атлантик Бічу грається від двох тижнів той самий дельфін і не хоче покидати околиці, не зважаючи на те, що цю частину води вештається велике число човнів і кораблів.

Моряки цих кораблів не роблять ніякої кривди дельфінові, бо серед моряків панує забобон, що таку людину, яка ушкодить дельфіна, не мине якесь лихо.

(Дельфіни, це порода морських звірят, що скидаються своїм виглядом на рибу, але є ссавцями, які родять молоді та плекають їх молоком. Дя дихання повітрям вони мусять виходити на поверхню води й тоді їх видно, як вони виходять і пропадають у воді дугою).

ГАДИНА З ВИНОМ ЛАСОЦАМИ

Є люди на світі, що їдять гада. Їдять гади й тайні (сі-ямці). Їдять навіть і отруйних гадюк. Їдять навіть і страшну кобру, що від її укушення людина може негайно вмерти. І то самі пани їдять кобрів у Тайланді. Варять кобрів у сосі з білого вина. Їдять їх як найбільші ласощі...

НАСЕЛЕННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ СТАВИТЬ ОПІР СОВЕТСЬКІЙ ВЛАДІ

ЛОНДОН. — Потверджують раз-у-раз вісті про те, що населення Західної України цілком незадоволене з советсько-московської влади. „Дейлі Телеграф“ подає, що свідки, які виїхали недавно з західно-українських земель, стверджують, що наряд бунтується проти советської влади, котра наспіла на „визволені землі“ цілу хмару чекістів, що бушують по селах та вивозять ночами людей у такий спосіб, що вони пропадають без вісти. Тюрми є переповнені в'язнями до цієї міри, що вже можна говорити про звичайний советський терор. Населення відмовляється приймати советські гроші. І починає відноситись до советської влади цілком ворожо. Це й причина, що Совети бояться переведити на західно-українських землях усі свої експерименти з соціалізацією, особливо ті, що торкаються селянства.

ЧОМУ СТИЛКІ МОВИ ПРО ГАЛИЧИНУ І НАФТУ?

БЕРЛІН. — День за днем появляються різноманітні відомості про галицькі нафтові терени та про залізничні шляхи, що лучать Німеччину з Советами і Румунією, що вже ніби налажені та перевозять товари. Американський кореспондент стверджує, що дійсно Німеччина намагається налагодити скору комунікацію з Советами, щоб легше звідтам діставати сировину. Але та вся писанина про німецьку контролю залізничних шляхів і великі транспорти нафти є більш призначена для „домашнього вжитку“, щоби піднести духа німців, що от уже налагодно, товари напливають, а тому треба тільки ще трохи виждати, а німецька перемога певна.

ЧИ НЕ ПРИХОДИТЬ ЧЕРГА НА МАДЯРСЬКУ?

БРАТИСЛАВА. — Зачалася нова протимадлярська кампанія. Не можна припустити, щоб вона була ділом самої Словаччини. За нею стоїть хтось дужчий. Як твердять, тою силою є Німеччина. І тому, як кажуть, словацька преса знову рішучо вимагає нової ревізії мадлярсько-словацької границі. Переведено також арешти серед малярів, що перебувають у Словаччині. А що в тому самому часі, як доноситься, збільшуються в Чехії і Моравії німецькі гарнізони, то панує переконання, що в короткому часі прийде до військової окупації Мадярщини Німеччиною.

НІМЕЦЬКЕ ВИЯСНЕННЯ СОВЕТСЬКОГО НАПАДУ

БЕРЛІН. — Нацисти виправдують советський напад на Фінляндію тим, що велико-державна політика Советів вимагає, щоб Совети мали на півночі пристань, що змозго не замерзає. Мурманська пристань замала. Отже треба, щоб Фінляндія відступила Советам якийсь ф'юрд, що не замерзає, а надававсь на таку пристань, яка допомогла Советам панувати над Ледовитим океаном.

СИЛЬНИЙ СОВЕТСЬКИЙ НАСТУП.

ГЕЛЬСІНКИ. — Советське командування завзялося проломити фінську оборонну лінію Манергайма, без огляду на те, скільки це коштувало людських жертв. Новий наступ поведено тепер при допомозі 130 бомбовиків. Наступ підготувала тяжка артилерія, що стріляла без перестанку шість годин. Наступ фінні відперли.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВИПУЩЕННЯ НІМЦІВ.

ТОКІО. — Японія домагається у формальній і рішучій формі видачі 21 німців, що їх забрав англійський військовий корабель на Тихім океані з японського корабля Асама Мару. Японський уряд каже, що тим Англія порушила національну японську гідність. Тепер Англія шукає якогось виходу з цієї справи, бо не хоче ввійти в конфлікт з Японією.

НОВА БАЗА КОМІНТЕРНУ — В НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — Кажуть в Англії, що тепер діються чимовірні речі. І подають як цілком правдиве, що в однім з німецьких міст, правдоподібно в Штутгарті, буде відкрита філія Третього Інтернаціоналу, що буде під диктатом того Юрія Дмитрова, що його судили в Німеччині за підпад Райхстагу (парламенту), а потім видалили до Советів, де він стоїть на чолі Комінтерну. З Німеччини буде Комінтерн вести большевицьку пропаганду, головню при допомозі радіо, звернувши проти Франції й Англії. Це кажуть в Англії таке, що це сталося на особисте заарядження Гітлера. І пригадують, що подібне було в 1917 р., коли то Німеччина перевозила Леніна і його товаришів до Росії.

ЗА „ЧЕСНЕ ЗАМИРЕННЯ“.

ГЕЛЬСІНКИ. — Президент Каліо ще раз візвав Советів залишити „варварський напад, що не має ніякого змісту“. Казав, що фінні змушені вбивати невинних людей, яких нема ніякої причини їм ненавидіти. Та сумніваються, чи Совети візьмуть цей відклик під увагу, бо вони визнають тільки той уряд, який самі назначили.

НЕ ДОВІРЯЮТЬ — УСІМ.

ЖЕНЕВА. — В Швейцарії панує таке переконання, що це треба вірити ні Німеччині, ні альянтам. Як одні так і другі можуть порушити їхню нейтральність.

АЖ 643 СОВЕТСЬКІ НАЛІТИ.

ГЕЛЬСІНКИ. — Від 30 листопада 1939 р. до кінця січня 6 р. мала Фінляндія 643 советські налети, внаслідок яких загинули 377 осіб, Ранених було 908 осіб.

ЯК ВИДЧУЛИ НЕВТРАЛЬНІ ПРОМОВУ ГІТЛЕРА?

ПАРИЖ. — У французькій розумінні нейтральні держави зрозуміли останню промову Гітлера в такий спосіб, що на випадок перемоги Німеччини їх жде така сама доля, що Чехословаччину чи Польщу.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошення хоча мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0897.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

У СПРАВІ ЗМІНИ НАЗВИЩ

Один з наших свідомих, освічених і патріотичних громадян, що є водночас секретарем одного з відділів У. Н. Союзу, надіслав до головної канцелярії У. Н. Союзу формуляр, на яким один з членів домагається зміни в членській грамоті свого українського назвища на таке, що виглядає на „англо-саксонське“, значить ніби „чисто американське“. При цьому додамо для кращого висвітлення, що українське назвище згаданого члена коротке й звучить дійсно добре також і по „американськи“. Та особливо замітною є заввага секретаря відділу. Маючи подати на формулярі „причину зміни назвища“, він написав таке: „щоб скорше винародовлюватись!“ Це є „причина“, подана секретарем, а не тим, що бажав собі зміни. Але причина, подана такою особою, яку болить, що між нами є такі, що змінюють свої назвища в який спосіб, що можна думати, що вони хочуть якнайскоріше позбутись усякого зв'язку з тим народом і тим краєм, з якого вийшли, чи з якого вийшли їх батьки і матері.

Згаданий вище випадок не є винятковий. Про це писалося уже не раз на сторінках нашої преси українською й англійською мовою. Про це пишуть газети інших народів, бо й у них є подібні явища. Усі вони у відповідь подають те, як до цієї справи ставляться розумні американці.

Отже „справжні американці“ приходять до переконання, що такі зміни назвищ не є розумним ділом, бо через них затрачується справжній характер американського народу. Кожний знає, що до Америки прибули різні народи, та що особлива цінність Америки полягає в тому, що ті різні народи з різними культурами, мовами, звичаями й обичаями втворюють тут американську спільноту, в якій те все зливається в такий спосіб, що що найкраще залишається, входить в американську землю і дуже, в американську культуру і в історію життя американської нації. Ось тому треба, щоб залишалися назвища тих народів, з яких створилася і ще далі твориться американська нація. Далі кажуть, що ніби „тяжкі“ й „довгі“ слов'янські чи не-англійські назвища не були перешкодою дійсно сильним одиницям із слов'ян чи інших народів вибитися в Америці вгору чи записати свої назвища як великі й славні в американській боротьбі за незалежність, чи в розвою американської культури. Правда, бувають і такі випадки, що навіть добре назвище змінити. Це було й у старому краю. Але, як це підкреслюють навіть розумні й поступові „американці“, треба поступати в такому випадку так, щоб і зо зміни можна було пізнати, якого національного походження є дана особа.

Отже принаймні на це треба добре пам'ятати тепер тим, що беруться з якихось причин змінювати свої назвища. Інакше поступовання є нерозумне з чисто американського боку, і, очевидно, також з українського. Нікого не можна силувати задержати своє назвище, як воно йому нелюбе, чи є в чомусь якоюсь перешкодою. Але й тут можна поступати розсудно. І саме про це нам іде. Як з українського так і американського боку.

Симона Корбіо*).

УКРАЇНСЬКІ ХИБИ ТА ПРИКМЕТИ

Прохаєте мене переслати Вам, мої приятелі, кілька вражень з мого побуту в Галичині? Хочете знати, що я, чужинка, приятелька українців, думаю про вас... Нехай буде... Піччів від делікатної справи: від хиб бачених, зрештою, прихильним оком. Зате закінчимо апотеозом прикмет!

Роблю спершу наступ на вашу історичну хибу: недостатку зв'язку, єдності. Всі ви — зав'язані індивідуалісти, а тому, що з цим своїм індивідуалізмом йдете задалеко, то не можете дійти до порозуміння між собою і ваші зусилля лишаются без успіху. Прикро це казати вам: коли поглянути на вас з боку, то ви такі пошматовані різними поглядами і такі розсіяні, що ваші спроби, здається, засуджені на невдачу так довго, як довго ви самі спільно не порозумієтесь.

Коли це ви зможете залишити на боці другорядні питання, щобі всі свої сили спрямувати на справу життєвої ваги? Працювати у вас ніби — зрадлива річ, бо порозумовляти про долю вашої країни з десятками українцями, значить: розмовляти з десятками українцями, що раді би себе взаємно пожертвувати.

Друга велика хибка — недостатка організації. Люди західної культури ледви всили уявити собі, як ви можете жити таким способом, як живете: трохи за бігом води, довірені щасливий долі. Порядком не є вашою головною прикметою, методу праці можна знайти у вас випадково, а поняття часу вам зовсім невідоме.

Все це дуже слов'янські риси. Знаю, що серед слов'ян ви вважаєте себе в цьому відношенні інколи „западниками“. Все — умовне... Та повірте, що хто приїжджає із західної Європи, той не має ні на хвилину враження, що є це в західній країні. Захід залишився далеко, дуже далеко, зо своїм унормованим життям, що є твором обчислень і розуму. Сюди ми вертаємось від вас зо — Сходу. Можна сперечатися, чи жити тут краще, чи гірше, та на кожний випадок: життя тут інше.

Наслідок тієї основної байдужості, за яку ви, правда, не зовсім відповідалі, бо вона паде тут на органи громадського ладу: — біднота та неімовірна занедбаність, що падає по ваших містах і селах. Чужинця, що висідає у Львові,

ві, вражає це жахливо вже від порога залізничного двірця...

Ось чоловік, якого здає рана, ось старушка, вкрита якоюсь проказою, простягають до вас руки... Як можна допустити до такого існування? Чи нема у вас шпиталів, які могли би їх захистити? А скільки виблділих, сухотничих облич на кожній вулиці! Що вже й казати про діти!...

Так-так, видно, що ви перетерпіли багато і терпите далі. Крім нужди, недостача освіти в справах гігієни підризує населення, як косяком... Скрізь бракує санітарних станцій. Підчас найбільшої спеки селяни тягнуть за собою зимові погляди. Я бачила, як сухотнички та здорові ідуть з тої самої миски та сплять у тій самій кімнаті. Селянські хатки, вкриті ванном, виглядають чистенько, а проте недуги розмножуються там тому, що прості люди не знають найпростіших способів, як поборювати заразу.

Може досить цих прикрих правд! (Знаєте, що тільки між правдивими друзями можна їх казати). Перейдім до українських прикмет.

Перша, про яку можу казати з власного досвіду, це ваша гостинність. Ця гостинність була завжди казковою. Уже Геродот, згадуючи скитські племена, прославляв їх гостинні звичаї. З византійської доби пригадуєте собі переконливу історію про польського короля Болеслава, який знайшов таку приємну гостину в Києві, що не мав сили вертатися до Варшави... А шире побратимство ваших козаків, серед яких усі вітачі всі поставлені поза законом, з якогонебудь краю прийшли, знаходили братерський захист.

При всіх труднощах нинішніх часів ви продовжуєте ще досі традицію своїх предків. Ніде не приймають гостей так приємно, просто та від серця, як у вас. Для чужинця побут в Україні це побут серед приятелів. Я подорожувала багато: по Франції та Англії, Голландії та Росії. Скрізь мене приймали гарно — але тільки на українській землі, хоча й не знала мови, я почувала себе, як вдома.

А при цьому ваша національність сильно зазначає. Так сильно, що інколи видається нам: доходить до шовінізму, бо всі ви розвиваєте в собі занадто гостру чутливість. Оправдає вас хіба страшна боротьба, яку ви мусите вести за ідею.

Хто затримується лиш у Львові, може спитати: Чому по-правді відповідає ця національна ідея?

Бо ні одно слов'янське місто не є таке різнорядне. Етимологічний різнорядності назв: Львів, Львів, Львів, Лемберг... відповідає збентежливій ріжнорядності національностей, запоморочливій мішанина релігій, мов і обичаїв.

Тут польська дільниця — багата та елегантна, де проходить уряднича кляса; там бідна „Руська вулиця“ — задумана, де зпоза виставок крамниць визирає обличчя Шевченка з вусищами та на суспільними бровами і де по сусідству зїжджаються на базар селяни в своїх мальовничих одягах. Далі неможливо брудні жидівські „гетта“, де мужичини носять зайзознені кафтани, де чорні та гарні жінки нагадують героїські постаті з Біблії, де купці перехоплюють вас по дорозі та б'ють за вами, пропонуючи свій крам по знижених цінах. А ще далі — вірмени, німці, російські емігранти.

Та треба аж вийти на село, щобі все стало одноціле. Поза жидівськими та польськими оселями, слабо сямтам розсіяними на великих просторах — українці живуть у своїх хатинах, що поруч церков виблискують білотно. Галицький селянин у своїй баранячій шапці чи селянка в вишиваній сорочці, зеленавій чи рожевій спідниці, зустрічають чужинця дружелюбно: „Слава-Йсусу!“ Коли спека на дворі, тоді запрошують його до хатини на склянку квасного м'яса; коли здибають його посеред запорошеного поля, просять присісти на візок із сіном.

Які симпатичні люди живуть по цих селах: прості, добрі, сміливі та з вітерстою головою! Скрізь зберігають вони скарби свого народного мистецтва, виблагали та здорові зразки пріхромії, що є доказом генія окремішньої раси і скрізь це мистецтво — від волинських низів до карпатських гір — припадає людям і предметам своєрідне обличчя.

Та те, що найбільше подивляємо в вас усіх, це ваша видержливість. І ми також, у Бельгії, знали живу, непереможну надію у важких хвилинах життя нації. Ми ждали століття і нарешті стали свободні, тому, що не засталися. І нині з великою симпатією стежимо тут за вашими зусиллями, коли хочете зберегти свою культуру та обновили свій нарід, оригінальний і гарний, — яким був і в минулому.

Ноа Вебстер працював 21 років, тобто від 1807 до 1828, над виданням свого відомого Американського Словаря (Дикшенері).

НОВІ ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ

Старший чоловік, дивлячись на те, що діється довкруги, зідхне і скаже: „Нині інший світ“. І справді інший, на кожнотому кроці. Колись економічним кличем було — щадити! Слово економія було майже тожне зощадженням. Нині економічні знавці зверху кричать: „Витрачайте, не щадіть! Пускайте гроші в рух, купуйте якнайбільше. Купуючи продукти, ви робите місце на нові продукти, даєте людям працю!“

Колись в економіці заохочували технічний поступ, винаходи, що влекливали людям працю і прискорювали вироблених продуктів. Нині бояться винаходів, як вогню. Кілька днів тому в конгресі один конгресмен сказав, що має відомості, що американському промислу вдалось виробити такі жіночі панчохи з вугля, що їх майже годі зносити. Маленьку кількість тих панчохів пушено навіть на ринки, але зараз їх стягнуто, а винахід десь сховано. Бо виробні панчохи залякалися, що це цілком забере їх промисл і викине десятки тисяч робітників на вулицю. На запити в тій справі конгресмен далі говорив, що за його інформаціями промисл незадовго випустить нових панчохів з вугля, але вже гіршої якості, які можна буде скорше зносити.

Колись робітники радо зустрічали всякі технічні винаходи та були переконані, що це для них облекшення праці. Хіба не легше орудувати журавлем, покручуючи то сюди то туди керівниці мотору, ніж самому лопатами накидати землю на тачки і їх возити? Певно, що легше. Але забували робітники, що там, де колись сотки робітників накидали землю і тим всетаки заробляли на прожиток, тепер стоїть журавель з двома людьми і виконує їх роботу. Сотки лишились без праці.

27. січня ц. р. апеляційний відділ найвищого суду в Нью-Йорку розглядав цікаву справу: театральні підприємці заскаржили робітників, що ті пікетували їх підприємства за запровадження технічних уліпшень; а ті уліпшення викладали з праці певне число робітників. Замітне те, що суд станов на становищі, що робітники мають право за те пікетувати власників підприємств...

Хіба ця історія не подібна цілковито до тої, де наші селяни в старім краю ламали живарки й комбайни на фільварках, бо ті відбирали їм працю й робили власника фільварку незалежним?

Екзекутива Американської Федерації Праці, що радила недавно в Маямі, рішила звернутись до уряду з проханням,

щоб він занехав державні будови, а залишив їх приватним підприємствам. А. Ф. П. звертається головно проти „Доблю Пі Ей“ і „Пі Доблю Ей“. Вона станула на становищі, що держава робить своїми будовами конкуренції приватним фірмам. Для робітництва є краще, коли приватні компанії виконують ті роботи, стверджували провідники робітництва.

Вони навіть подавали причини, чому воліють, щобі приватні компанії це робили: приватні компанії платять юнійним робітникам далеко більше, ніж „Доблю Пі Ей“, чи „Пі Доблю Ей“. Низькі заплати тим останнім деморалізують ціле робітництво і стягають униз їх плати.

Економічна система Америки, кажуть вони, на тім не кристає, тільки тратить. Як признав сам директор юнійського відділу „Доблю Пі Ей“, Сомервел, його робітники виконали летунський майдан на Норт Бічу на 20% дорожче, ніж це виконали приватні підприємці. Але приватні підприємці, як говорив Сомервел, були припинили працю в часі зими, зате робітники „Доблю Пі Ей“ працювали і в зимі, хоч зима не дуже відповідна пора до праці на дворі.

Що ця боротьба між юнійними робітниками і „Доблю Пі Ей“ означає? — Вона стверджує, що робітники „Доблю Пі Ей“ поволіше все виконують і зате дістають меншу заплату. Далі це означає, що нинішня економічна система волеє такі підприємства і таку роботу, які витворюють усе поволіше, які не щадять часу, не поспішають з викінченням праці. Щобільше, це означає, що навіть люди, працівники, водіють того роду повільну роботу, навіть коли вона менше платна. Доказом цього є ще і те, що робітники нині дуже радо вступають на якусь державну, чи міську роботу, навіть коли та робота далеко менше платна, ніж та сама робота юнійних робітників, щоб лише мати сталу працю і не боятися, що буде за місяць, два.

Життя — парадоксальне. Воно цікаве тоді, коли що дня зустрічаємо несподіванки; але також тоді, коли водночас певні справи мають тяглість і є сталими. В нинішнім економічній житті нема нічого сталого і годі щось на далеку мету планувати.

Це робить людей нервовими, нещасливими.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОІВ

(Спомин з недавнього минулого).

21)

Отаман не міг мене переконати. Так глибоко закралася зневіра в мою душу. Такий там був песимізм, що треба було чуда... Тому я думала, що він говорить лише на вітер, щоб мене розрадити і розвеселити. Я спиталася його:

„Ляшки були зорганізовані? Вони приготувалися до війни? А вони так блискучо виграли війну, аж мене дурить зависть!“

„Я не кажу, що вони були зорганізовані до війни! Я лише зазначаю, що хоч вони не були приготівані до війни та не покликані до жадної служби на фронті, вони самі, дозвольте, йшли разом з чо-

ловиками у перші окопи! Це їм їх патріотичне виховання приказало, що його зашпелено їм ще вдома та в школі. До цього їх ніхто не силував, ані що він говорить лише на вітер, щоб мене розрадити і розвеселити. Я спиталася його: „Ляшки були зорганізовані? Вони приготувалися до війни? А вони так блискучо виграли війну, аж мене дурить зависть!“

Це були теплі, бадьорі слова в наш бік, що були мені приємною музикою. Значить, дозвольте, йшли разом з чо-

служитися нашій великій меті.

„Як це ви толкуєте собі? Як намічаєте працю жінки? — запитала я зацікавлено, бажачи почути думки отамана.

Він пристанув. Глянув на мене, начеб хотів переконатися, що я не жартую, не сміюся, а беру діло поважно.

„О, жіночий шлях цілком відмінний від чоловічого. Але мета її така сама. Оце як я думаю, то від нині просвітня праця в українським народі полагатиме головно на жінці. Працюючим чоловікам власті кладуть колоди під ноги, переслідують їх, висилають ініці, далекі сторони. Хочби тут у Галичині, що стогне під польщею. Це все відпадає, коли працює жінка! Дівчата можуть діпняти того самого, що й студенти, коли мають лиш охоту, завзявши й посвяту для свого народу. Я схильний до думки, що жіноча праця навіть корисніша в дитячій відділі, бо жінка все була і бу-

де ближча дитячій душі. Оце коби в мене сила! На „ввесь світ кричав би: „Українські жінки! У ваших руках наша майбутність. Беріться до праці. Йдіть сміло в народ, несіть культуру, просвіту, а побачите чуда!“

Отаман так розговорився, що аж почервонів. Я відчувала, що він ті думки уладив собі ще давніше, і носив у серці. „Це добре говорите. Теорія все легша. Але до діла далекі!“ — гальмувала я.

„Ні, не далеко! Лиш охоти, бадьорости, а цілий світ нам належати. Цілий великий світ! Вірте мені!“ — відповів дуже певно та оптимістично. Я лише недокоричиво похитала головою. „Куди нам іще до чуда! Ще стільки води поплине, поки наші жінки те все зрозуміють і сповнять як слід...“

„Я не кажу, що не будуть перепони, недомагання, труднощі всякої природи, але це ні-

що проти блискучої мети, що манить своєю величчю, загіриває своєю красою!“ — запевнював мене знову.

„Ви не думаете, отамане, як то виглядає, молода дівчина сама на селі, супроти всяких ворожих чинників, ворожих елементів! Там, де є місце лише чоловікові, що ставить смілий опір усьому! Він має дар від природи, що не підлягає небезпеці, і є відірніший, ніж дівчина або жінка“.

„Я не думаю?... Я все передбачаю, але ще раз додаю, що ніщо не має нас здержувати у службі народові! Ніщо не має спинити наших молодих людей посвятити себе для добра його. Ми тому й програли нашу святую справу, що замало уваги звертали на наш нарід, його вишколення, його просвіту, культуру, поступ, економію та, головне, індустрію! А стільки можливостей, який багатий

матеріал!... Теперішня девіза має бути в нас лиш оця: „Все для народу, його добра. Лицем до села! Бо вже, слава Богу, минули ті часи, коли всі відтягалися від селянина, бо бачили в нім другорядну людину! Тому й провалилася велика Росія, бо її мужики були опущені й безпросвітні. Правда, писав Толстой про них, але він освітив цю справу з іншого, хибного, бо релігійного боку. Але і так боялася Росія його писання та кидала йому великі колоди під ноги. А це має нам бути грізне мemento: темний, опущений нарід не зможе змагати всіми силами до визволення з ярма, до своєї держави. Лише тому, що йому добре в ярмі та що він не розуміє цієї ідеї „своєї держави!“

Ми йшли гостинцем, що вів серединою села. По обох боках стояли білі, привітні хатки, що наче сміялися до нас своєю чистотою. Були білі:

й гарно обведені з нагоди свят. Люди здибали нас і здоромили ввічливо, на що отаман знімав кожен раз велику чорну кучму та садив її назад на голову.

На безкраїм голубім обрії не було ані одної хмаринки. Золоте сонце наче пестило теплим промінням білу сплячу землю.

„Я признаю велику користь ваших думок, отамане. Але водночас запевняю вас, що справа з жіночою працею стоїть у нас іще дуже низько. Ми не можемо зорганізувати, бо польський уряд так скрипив своє ярмо над нами, що просто немислима річ, якнебудь увійти в контакт із селом. Ми, жінки, хочемо працювати. Навіть дуже. Присягаємося зовсім народові, але ті страшні перепони“, сказала я.

(Дальше буде).

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

Shadows of Forgotten Ancestors

By MICHAEL KOTSUBINSKY

Translated by STEPHEN SHUMBYKO

(2)

Hard times came upon little Iva's family after the death of his father. Trouble nestled itself within the hut forever it seemed, all previous good fortune flowed away, one hay field after another was sold, and the flocks of sheep melted away like snow at the coming of Spring.

Yet within Iva's memory the death of his father did not linger as long as his encounter with the little girl, who although slapped by him without the slightest justification nevertheless had given him in a most trustful manner half of her candy stick. And so, into his curiously sad nature there now trickled, a new element, one that unconsciously drew him into the mountains, carried him over their summits, through forests and valleys, everywhere where there was a chance of meeting her—Marichka. And finally he did: he found her pasturing lambs.

She welcomed him as if she had long expected him. Would he pasture lambs together with her? Of course! Let the brown and black bovines bellow and toll their bells to their hearts' content; he will go and pasture her lambs.

And now they pastured! The white ewes, bunched together in the shadow of a spruce, gazed with foolish eyes upon the two children rolling in the moss, their ringing young laughter breaking the hushed stillness of the summer mid-day. Growing tired, the two would clamber on the white rocks and from there fearfully gaze into the depths of a gorge, from whose other side there loomed steeply heavenward the black form of a tremendously high mountain, that seemed to exhale into the air all its sombreness. Nearby, a large brook plunged down a fissure cut into the mountainside, its greyish beard cascading over the rocks. It was so warm and lonely there, in the ancient stillness of the forest, that the children could hear their own breathing. Yet their ears stubbornly caught and magnified every forest sound, so that they could hear stealthy footsteps, the dull thudding of an ax, or the panting of heaving chests.

"Do you hear, Iva?" whispered Marichka.

"Why shouldn't I? Of course I do."

They both knew that unseen spirits were roaming through the forest.

Fright drove them lower down into the valley, where the brook flowed more peacefully. They made themselves a little dam in one spot where it was a little deeper and, undressing, splashed around in this improvised swimming hole like two young animals who know nothing of the meaning of modesty. The sun's rays caressed their light hair and beat upon their eyes, while the icy water pinched their naked bodies.

Marichka was the first to get cold, and began running about to get warm.

"Wait!" Iva shouted, clambering out too. "Where are you from?"

"From Ya-vor," she replied, her teeth chattering.

"And whose girl are you?"

"Koval's"

"Well, so long Kovalova!" Iva cried, but kept on chasing her and pinching her until both grew tired, but warm, and threw themselves upon the grass.

Along the bed of the brook, beneath the meadow brilliant with its flaming sun flowers, frogs sorrowfully croaked their tales.

Iva leaned over the brook and asked them:

"Kuma—kuma—what have you cooked?"

"Burak"—borsch. Burak—borsch. Burak—borsch," croaked Marichka.

Burak-ki-ki!... Burak-ki-ki!" both of them screeched, with their eyes tightly shut, so that the very frogs themselves grew silent in surprise.

But when they grew older their play together became different.

Now Iva became Ivan, a young man, lean and strong as a young spruce, who kept down his curly hair with butter, wore a wide leather belt and a finely woven hat. Marichka, also, now had her hair done up, which meant she had reached marriageable age. They no longer pastured lambs together, but met only on holidays or Sundays, usually by the church or in depths of the forest, so that the elders would not know of the love affair between the children of two rival clans. At such times Ivan would often play for her on his foyara. Lost in his thoughts, his eyes fastened upon something far beyond the mountains, something visible only to himself, he would place the foyara to his lips, and a most enchanting song, one never heard before, would gently flutter down upon the grass of the meadow in the shade of the spruces. One felt a strange chill at the sound of the first few whistling notes; as if bleak winter had laid itself upon the graves of the dead. But soon, yonder over the hills, rose the sun-god and rested his flaming head upon the earth's surface. Winter stirred uneasily, its power weakening, waters awakened, and the earth became filled with the ringing songs of released rivers and streams. The sun rose higher, diffusing itself into a cloud of flowers. Spirits of the Spring trod lightly over newly sprouting grasses. Spruces wafted into the redolent air their greenness, grasses smiled in their freshness, and throughout the whole world there were now but two colors: green—the earth, and blue—the heavens... Down below sped the rushing Cheremosh, carrying on its broad bosom the green blood of the hills, restless and swirling...

And then the trembita!... Ta-ra-ta... Ta-ra-ta...

The shepherd's heart sang in gladness, the sheep bleated their joy at the smell of new fodder... Itunes in the pastures swayed in the warm breezes, while from his winter's den among the boulders old bruin emerged, and rearing upon his hind legs tested his roar, as through sleepy eyes he already saw his prey.

Spring showers beat down upon the stirring earth, thunder rolled over the summits, and chilly blasts of the evil one came whining down from the black Chornohora... when suddenly there again appeared the sun—the right cheek of God—and glinted upon the swinging scythes mowing down hay...

And so, from peak to peak, from brook to brook—darted the happy melody of Ivan's foyara, so airy, so clear, that you could actually hear the rustle of its wings...

Ой прибігла з полонинки
Біла овечка —
Люблю тебе, файна любко,
Тай твої словечка...

Gently the spruce needles tinkled, softly the forests whispered their cool dreams of summer nights, faintly the distant cow bells tolled, while the gloomy mountains showered down their ancient sadness.

With a roar and crackle a felled tree plunged down, while the earth sighed in sympathy—and again the trembita wailed. This time it heralded death... Someone had gone to his final resting place. High into the air the call of a cuckoo mounted—but no longer could he hear it...

Marichka responded to the playing of the foyara, like a dove to its mate—with songs. She knew ever so many. Where she learned them—she could not tell. It seemed as if they had been cradled with her, had bathed with her, had been born within her breast, as bountifully as the spruces upon the mountains. Upon whatever her eyes fell; no matter what happened anywhere: perhaps a sheep had perished, a young man had loved, a girl had betrayed, a cow grew sick, a spruce rustled—all this poured itself out into song, as simple as those mountains resting there since ancient prehistoric times.

She had no difficulty in composing new songs. Seated on the ground, alongside Ivan, arms wrapped around her knees, she would keep time by gently swaying backwards and forwards. Her rounded calves, burned by the sun and bare from the knees down, offered a striking contrast to her white dress, while her full lips rounded themselves most delightfully when she began singing:

Зозулька ми закувала сива та маленька,
На все село іскладена пісенька новенька...

Marichka's song recounted an event well known to all: how one Andriy became enamored by Paraska, how his love grew so strong that he died of it, warning others of the dangers of loving strange maidens. Another was about the sorrow of a mother whose son died in the forest, crushed by a falling tree. The songs were sad, simple and moving, so that one's heart bled listening to them. She usually concluded them with:

Ой кувала ми зозулька тай коло потічка,
А хто ісклад співаночку? Іванкова Маричка.

She had long given herself to Ivan, when she was yet thirteen. And is it any wonder? Pasturing the goats and sheep she had plenty of opportunity of observing them during the rut-time, and it seemed so simple, natural, as old as the earth itself, and thus no unclean thought ever entered her heart. Of course, from this copulation goats and sheep became gravid; but there was always the sorceress, Marichka, had no fears in this respect. Beneath her belt, next to her skin, she carried a head of garlic over which the sorceress had murmured incantations, and so nothing could harm her. The very thought of this made her smile to herself, and she would wind her arms around Ivan's neck.

"My dear Ivanku! Will we always be together?"

"If God so wills, my sweetheart."

"Sometimes I think not. There's too much hatred between our families."

His eyes would then grow dark with anger and his hatchet would plunge quivering into the ground.

"I don't need their consent. Let them do what they want, but you're going to be mine."

"Oh, my—my! what are you saying..."

"Just what you hear, dear."

And just as if to spite the elders he would whirl her about at the dances so fast that their very sandals would nearly fly off.

Ivan's hopes, however, were not realized. The family steadily sank into sorer straits, there was not enough to go around the household for all of them, and someone had to hire himself out.

Worry gnawed upon Ivan.

"I shall have to go up into the downs, Marichka," gloomily he told her one day.

"If you must, then go," she replied humbly, "Such is our fate..."

And with songs she adorned their parting. A heavy sadness filled her heart at the thought that their trysts in the still forest would have to be discontinued for a long time. Her arms around his neck and her head pressed against his cheek, she sang softly:

Ізгадай мні, мій миленький,
Два рази на днину,
А я тебе ізгадаю
Сім раз на годину.

"Will you remember me always?"

"I will, Marichka."

"Tis nothing," she cheered him. "You'll go to pasture sheep and I'll go to make hay. I'll climb to the top of a hay rick and look up into the downs, then you blow your trembita... Perhaps I'll hear you. When logs settle down upon the mountains I'll sit down and weep that I can't see my beloved. But on clear nights I shall look for the star that is right over the downs, and I'll know that that star is shining on my Ivanko."

"Only I shall sing no longer..."

"But why? Sing, Marichka, sing; don't grow unhappy, for I'll soon return."

Yet she continued to shake her head sadly.

Співаночки мій мні,
Де я вас подію?
Хіба я вас, співаночки,
Горамі пошлю.

Then turning to him:

Гой я мте, співаночки,
Горамі співати,
Я си буду, молоденька,
Сльозами вмивати.

Marichka sighed, and added even more sorrowfully:

Ой як буде добра доля,
Я вас познаю,
А як буде лиха доля,
Я вас занежаю...

"Yes, maybe I will forsake them..."

Ivan listened silently to the sweet girlish voice, musing over the thought that she had long already sowed the mountains with her songs, that they were being sung by forests and meadows, ridges and downs, rivers and streams, and the sun itself... But the time will come when he will return to her and she will gather them all up, so as to have them for their wedding...

And thus one warm Spring morning Ivan left home for the downs, to become a sheep-herdsman. The woods still exuded the coolness of the night; mountain streams splashed down from rock to rock; and the trail joyfully mounted between its two guard rails. Although leaving Marichka was indeed heart-breaking, yet his sorrow could not long withstand the fresh greenness and beauty of his surroundings. Like a mountain stream he leaped lightly from rock to rock, and warmly greeted all passerby, just to hear his voice:

"Glory unto Jesus!..."

"Forever and ever..."

Upon distant hilltops isolated Hutzul homesteads with their adjoining sharp-roofed hay-sheds pined in their loneliness; while down below the Cheremosh river flashed threateningly in the rays of the sun, or glowered ominously when some dark cloud blotted them out. Crossing stream after stream, forging through gloomy forests, from which could be heard the occasional sound of a cowbell, Ivan mounted steadily higher. The sun grew hotter and the stone strewn trail rougher, so that his legs began to lose their springiness. Down below the Cheremosh now appeared like a silvery string, with no sound of it reaching him this high. The forests began to give way to mountain hayfields, soft and full. Ivan forded them like some rivers of flowers, bending now and then to adorn his hat with a nosegay of red geraniums or with a wreath of pale chrysanthemums. At times the trail led around the edge of yawning ravines in whose bottoms cold streams were born, and where dwelt "uncle" himself, the dreaded enemy of sheep and cattle—the mighty bruin. Water courses grew rarer, and they were indeed most welcome: to slake his quickly rising thirst with the aid of a cup or pitcher that some wayfarer had thoughtfully left on the bank.

Meanwhile the trail continued to lead higher and higher, passing now through desolate primeval fastnesses where ancient trees, weakened by time, had fallen to the ground and now rested there like huge skeletons with gaunt upflung limbs. It was very awesome and wild in these forest necropolises, forsaken by God and man, their sepulchral stillness undisturbed, save for the occasional call of grouse or the hiss of snakes. Here mother nature was deathly still, sombre and sad. Behind Ivan's back rose other mountains, merging into the blue haze of distance. An eagle rose majestically from a rocky peak, blessing it with his wide-outspread beating wings. Now the coolness of the downs began to be felt... Overhead the sky seemed to broaden, as Ivan's mounting vision embraced an ever-spreading horizon. The forests thinned and gave way to thick growths of scrub pines, through which he made his way with difficulty, slipping over moss covered rocks. As he climbed higher, the distant mountains uncovered to him their ridges and peaks, and arranged themselves like waves upon a heaving sea. In fact, the vast panorama seemed very much like a storm-tossed sea frozen solid at a time when the waves were at their highest, ready to flood the entire world. Yonder on the horizon, blue clouds resting on the Bukovina mountain peaks seemed to hold up the edge of the sky; nearby the Sinitsy Mountains, the Dzembronya and Bila Kobila, bathed themselves in the blue haze; over further the sharp Ihret peak pierced the skies; while the mighty Chornohora rested heavily upon the poor defenseless earth.

The downs! He was on them at last, on these turf-covered, undulating tracts of uplands, overgrown with furze and brambles. And all around him was the blue sea of storm-tossed mountains, ready, it seemed, to rush upon him, sweep him off his feet, and drown him.

The wind, sharp as a well grounded hatchet was slashing at his chest. His labored breathing merged in with the breathing of the highlands. A feeling of great exaltation and pride filled his heart. He felt a wild desire to cry out with all the power of his lungs, so that the sound of his voice would rebound from peak to peak, roll on and on, until it would reach the very horizon itself, leaving in its wake an aroused and heaving sea of ridges and peaks; but suddenly he realized that his voice would disappear in these vast open spaces like the buzz of an insect...

Ah, he would have to hurry...

Beyond a rise, in a deep hollow, where the annoying winds could not reach, he found the shepherds' smoke-blackened, wooden hut. A hole in the wall yawned blackly, in lieu of a chimney. The sheep-pens were empty, and the shepherds were busy cleaning them. Over to the side their leader, together with another man, was engaged in kindling a fire by means of a large bow fire-drill.

"Glory unto Jesus!" Ivan greeted them.

But no one replied to him.

The fire-drill squeaked and screeched as both men manipulated it, a few wisps of smoke appeared, and soon the shavings caught fire. The leader then solemnly lit a clump of dry twigs and grass and thrust it into a pile of dry underbrush, which quickly caught fire.

"Forever and ever!" he replied then to Ivan. "Now we have a fire, and while it lives neither wild animal nor evil spirit will harm the herds nor us sinners..." He led Ivan into the hut, where from the empty cheese barrels, wooden tableware and bare benches exuded an air of desolation.

"Tomorrow, they will drive their sheep here, God willing," the leader told him, and then explained to him his duties.

There was a certain quiet dignity in his talk and movements.

"Miko!..." he shouted through the doorway. "Hurry and make a fire here..."

Thin and curly-headed Miko, with the full face of a woman, brought in a fire brand.

"And who are you, brother? Are you going to be a shepherd too?" asked Ivan.

"No, I'm the general caretaker here," the other moved his lips stiffly. "I have to take care of the fire so that it will not go out during the summer, or else there'll be trouble..." At the thought of such a dreadful possibility he glanced apprehensively around him. "Also I have to bring water for the others, and chop kindling wood, too..."

In the meantime the big camp-fire out on the downs was burning full blast. With deliberate movements, like some medicine-man of old, the leader threw dry spruce branches upon it and then some fresh moss, and from it there lightly rose a blue column of smoke. Caught in a sudden gust of wind it veered sharply to the side, cut through the dark woods and spread out over the distant blue ridges.

The season for the pasturing of sheep in the downs began with the starting of this ever-burning campfire, which was considered a defense against all danger. As if realizing this, the flames proudly leaped even higher into the air, throwing out fresh billows of smoke...

Four massive sheepdogs lay sprawled on the ground, their eyes dreamy, yet ready to leap snarling to their feet at the first sign or scent of danger.

Slowly the shadows lengthened as the day neared its close, while the blue robes of the mountain ranges began to change to rose and gold...

Miko called them to supper.

The shepherds gathered and sat down around the campfire to eat in peace their first meal in downs...

4) burak—beet; borsch—beet soup.

(To be continued)

THE U. N. A. SPORTLIGHT

NEWARK TRIPS NEW YORK

The manager of the Newark U.N.A. Lions confirms our report of last week, stating that the Newark team beat New York recently by a 29-21 score. This was the 2nd game played in District No. 4 of the Ukrainian National Association Basketball League, New York having beaten Philadelphia in the 1st game.

Newark took an early lead and held it to the end, despite a slight New York rally in the final period. The game was played with considerable fighting spirit, Newark displaying good defensive work. J. Karmazyn and T. Harzula were Newark's high scorers, with 12 and 8 points respectively, while N. Stadyk starred for the losers with 6 tallies. "The victory has given the Newark boys a lot of confidence," remarks the team manager, "and they feel sure they can give the other teams a good battle."

The score by periods:
Newark: 3 3 6 9—21
New York: 6 6 11 6—29

The Newark team also defeated the Jersey City Ukrainian Holy Name Society (non-U.N.A.) recently, the score being 18-15. T. Harzula of Newark and G. Cyby of Jersey City both tallied 9 points each. Due to Newark's defensive playing, the Holy Name boys failed to score in the 1st period. The Newark team has now won 17 of the 20 games it has played this season.

BERWICK DEFEATS MCADOO

Reporting from District No. 2, John Wozniak writes that Berwick took its 1st U.N.A. League game, defeating McAdoo 38-33 at the Berwick Y. M. C. A. on Jan. 20th. Berwick led all through the game, Max Kalanick leading the scoring with 15 points. John Kalanick and John Wozniak, Berwick boys, scored 13 and 10 points respectively. The score by periods:
McAdoo: 10 6 9 8—33
Berwick: 13 11 8 6—38

MCADOO BEATS HANOVER

McAdoo defeated Hanover on Jan. 28th at McAdoo, the score being 41-31. The teams are in District No. 2. Hladich and Yankowsky of McAdoo scored 12 and 11 points respectively, while Sashko of McAdoo and Mechak and Zwarycz of Hanover all accounted for 8 points each. The game featured good sportsmanship on both sides. The score by periods:
Hanover: 8 4 10 9—31
McAdoo: 11 11 10 9—41

ST. CLAIR BEATS CENTRALIA AND SHAMOKIN

Reporting from District No. 3, Stephen Horbal writes that St. Clair defeated Centralia at Pt. Carbon Legion Hall on Jan. 18th, the score being 28-24. This was St. Clair's 1st U.N.A. League victory in 2 years, and even then the win was not chalked up until 2 extra periods saw the team emerge with a 4-point edge. Procak was high scorer for the winners with 14 tallies. The score by periods:
St. Clair: 4 4 4 2 12—28
Centralia: 4 1 7 2 2 8—24

On Jan. 24th, at the same hall, St. Clair outscored Shamokin, 30-28, thus winning its 2nd consecutive U.N.A. League game. St. Clair trailed behind Shamokin for 3 periods, but rallied in the final quarter and won by a 2-point advantage. Ferentz scored 15 points for the losers, while Procak and Powanda starred for the winners with 11 and 10 tallies respectively. The score by periods:
St. Clair: 1 4 13 12—30
Shamokin: 8 8 4 8—28

The St. Clair team also played 3 non-U.N.A. League games. On Jan. 21st, at St. Clair's Slovak Hall, the Ukrainians were defeated by the Slovaks, 51-37. The score by periods:
St. Clair: 9 4 19 5—37
Slovaks: 6 8 16 21—51

On Jan. 25th, at Pottsville Armory, the U.N.A. team defeated Battery F of the National Guard, 48-42. The score by periods:
St. Clair: 11 18 13 6—48
Battery F: 11 11 3 17—42

On Jan. 28th, at Pt. Carbon Legion Hall, St. Clair defeated the Style specialists, 35-23. The score by periods:
St. Clair: 4 6 11 14—35
Specialists: 6 9 5 3—23

St. Clair will meet Mahanoy City on the game to decide 1st place in District No. 3.

AKRON BEATS AMBRIDGE

From District No. 4, Victor Pulk reports that Akron, O., defeated Ambridge, Pa., the game being played at Akron. Although the score at the half was 21-16 in favor of the visitors, Akron rallied and won 36-33. V. and J. Pulk of Akron, and W. Homziak of Ambridge all scored 10 points each.

DISTRICT NO. 5

A delayed report from District No. 5 states that Rossford, O., defeated Detroit (Ukadeys) at Rossford on Dec. 31st, 1939, the score being 41-14. A. Kornowa, J. Ratych and P. Kornowa of Rossford scored 13, 10, and 9 points respectively. The score by periods:
Rossford: 11 11 10 9—41
Detroit: 3 5 3 3—14

At Detroit, on Jan. 20th, the Detroit team defeated Lorain, O., by a 42-26 score. J. Zamorylo was Detroit's high scorer, having 14 points to his credit. S. Harmych starred for Lorain. The score by periods:
Detroit: 14 5 17 6—42
Lorain: 4 10 3 9—22

At Rossford, on Jan. 21st, the Rossford team defeated Hamtramck, Mich., 28-24. P. Kornowa was high scorer with 10 points. The score by periods:
Hamtramck: 7 4 6 7—24
Rossford: 7 9 5 7—23

On Jan. 28th, Rossford defeated Lorain, 54-16, at Rossford. P. A. Kornowa won scoring honors with 17 and 14 points respectively. The score by periods:
Lorain: 2 4 6 4—16
Rossford: 22 13 10 9—54

(Note: Box-scores of games reported in this issue will appear next week.)

ДО ГОЛОСУЮЧИХ ЧОТИРНАЦЯТОГО КОНГРЕСОВОГО ДИСТРИКТУ В НЮ ЙОРКУ

Український Демократичний Клуб у Нью Йорку приймає до відома й заохочує всіх українсько-американських виборців, що живуть у шестім, восьмім і десятім асемблінським дистрикті в Нью Йорку

**ВИБРАТИ
М. МИХАЙЛА
ЕДЕЛЬСТЕЙНА**
кандидата Регулярної
Демократичної Партії
КОНГРЕСМЕНОМ.

Він обіцяє підтримувати:

1. Президента Френкліна Д. Рузвельта і Новий Розділ.
2. Дешеві помешкання і „Слом Кліренс”.
3. Продовження Програми Соціального Забезпечення.
4. Права Праці.
5. Права молоді і Програму Новонаймення.

Він протиставляє основно Комуністичній Партії.

Його підтримують:

Президент Френклін Д. Рузвельт
Ю. С. сенатор Роберт Ф. Вагнер
Посадник Ф. Г. Ля Гвардія.

Спеціальні вибори у вівторок, 6. лютого 1940.

Голосуйте на ряд Б. Виборчі льокалі відчинені від 6-тої рано до 6-тої ввечір.

(Всі зареєстровані виборці, чи вони голосували, чи ні, мають право голосу на тих спеціальних виборах).

В А Ж Н Е

Всіх українців заохочуємо прийти на ВІЧЕ в ПО-НЕДІЛОК, 5-го ЛЮТОГО, в 8-мій годині ввечір

В УКРАЇНСЬКІМ ДЕМОКРАТИЧНІЙ КЛУБІ,
59 Ст. Марк Плейс Нью Йорк Ситі

На вічу говоритимуть М. Михайло Едельштейн і інші визначні промовці.

SILVER JUBILEE SALE
SAVE \$10.00
Emerson
NEW 1940 MODELS

NOW \$9.95
List Price, \$19.95
EMERSON Model 330
 Built-in Loop Antenna—No outside aerial needed. "Miracle Tone Chamber"—Automatic Volume Control—New 1940 Features.

NOW \$19.95
List Price, \$29.95
EMERSON Model 331
 Foreign and American Broadcasts and All Police Calls—AC—DC Superheterodyne with "Miracle Tone Chamber" and 8-inch Dynamic Speaker.

NOW \$29.95
List Price, \$39.95
EMERSON Model 332
 GET EUROPE DIRECT! London • Paris • Berlin • Rome—American and Foreign Reception—AC—DC Superhet. with "Miracle Tone Chamber" and 8-inch Dynamic Speaker.

SURMA
 325 E. 14th ST., NEW YORK
 (між 1. і 2. Еммо)
 Радіо продаємо за готівку й на сплату. На складі є комбінації і реєстри.
 Слухайте програми на радіо кожної суботи від 4 до 4:30 поп. на станції WBNX.

ДО ХОРИХ
 За останніх 15 років свого існування багато жінок і чоловіків, що терпіли з приводу тяжких і запущених недуг, є нині здорові. Без ризику до Вас болить і як давно, зверніться до нас ще нині, а знайдете чесну правдиву раду в українській мові.
 Можна також писати до:
ХІРОПРАКТИЧНОГО БЮРА,
 195—2nd Ave. (піз 12. вул.) New York.
 Години: від 10. рано до 8. веч.
 В неділі: від 10. рано до 1. поп.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ
КЛІВЛЕНД, О.
 За одну маніфестацію.
 На річних зборах Української Громадянської Ліги в Клівленді, в якій є члени різних політичних і релігійних поглядів, рішено поперти один Український Конгрес морально й матеріально і вибрано делегата на конгрес. Збори закінчилися за те, що нам тепер треба згуртувати всі наші сили, щоб використати краще великі міжнародні зміни, що настають, і добре заступити українську справу. До уряду Ліги входять між іншими такі: Михайло Ярош, президент; Степан В. Палівода, секретар; Михайло Когут, касир.

ЧЕСТЕР, ПА.
 В єдності сила.
 Під повищим кличем відбулися річні наради Українського Народного Дому. Рішено піти за "Об'єднанням" і організувати в нашій громаді "Злучені Організації в Честер, Па." На нарадах вибрано Тимчасовий Комітет з таких осіб: о. Омелян Мунчик, Михайло Єдинак, мол., Іван Михальцевич. Комітет уже видав у цій справі відозву. Він має зайнятися скликанням представників усіх українських місцевих організацій та обидвох парохій. Дня 4. лютого, відбудеться в У. Н. Домі далша нарада над цією справою.

ІВАН ГАСИН
 Відомий в Філадельфії й околиці український похоронник і балсаматор Іван Гасин є уродженцем Філадельфії, але його родичі похоронили на Стрітсінні, в Західній Україні.
 Він ходив до школи в Філадельфії. Покинув "гайську" на 18. і Гонтин Парк Ел., він вступив до Коледжі Балсаматорів І. Е. Дюла, однієї з найбільших балсаматорських коледжів в Пенсильванії. До цього курсу він перейшов на долатовий курс дерматологічної пластичної хірургії.
 Він ходив теж до української школи в Філадельфії й завдяки тому говорив і читав по українськи.
 По скінченні похоронних курсів він вступив на практику до одного з найбільших похоронних саєвних закладів у Філадельфії.
 Невдовзі, тому він перейшов похоронний і балсаматорський іспит перед стейшовою радою похоронників і відкрив свою канцелярію в домі під номером 3948 Норт Смедлі Стріт у Філадельфії.
 Він уже дався пізнати серед місцевих українців як ширий громадянин, що цікавиться всіма громадянськими справами, якими лише цікавиться наша громада.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
БЕТЛЕГЕМ, ПА. Збори Сестринства ім. Ольги Басаравої, віл. 47., відбудуться в неділю, 4. лютого, в 2. годині точно. Просимо всіх членів, щоб прийшли кожен, бо тамтого разу річні збори не відбулися через брак членів. Отож тепер просимо, щоб всі прийшли, бо самі урядники не можуть нічого зробити. — Марія Зайкоцька, пресд.; Анастасія Паламар, кас.; Катерина Янна, секр.

ГРОЗИТЬ НОВОЮ ВІЙНОЮ.
 Радіова світлина, переслана з Берліну, показує сцену в Берлінській Спортивній Палаті підчас промови Гітлера, котрою він заповідав гостру війну проти аліантів.

РАДІОГРАМА!!!
 Отені запрошуються Вас прийти зі своїми знайомими на РАДІО "ПІДБАЛЬОК", що відбудеться в НЕДІЛЮ, 4. ЛЮТОГО, в галі КАРПАТІЙ, 217 Іст 6. вулиці в НЮ ЙОРКУ, Початок у годині 7. вечером.
 На цій Балі "Підбальок" буде грати до танців добірна оркестра американсько-українська. Сестри Боднапівни, співачки з радіо програми Сурми, дадуть концертні точки.
 Дохід з того наглого "Підбалька" призначений утримати що добру оркестру, що грає кожної суботи на програмі Сурми й на нові ноти для найлучших співачок. Слухайте програми Сурми в суботу у годині 4. пополудні. В неділю приходить на "Підбальок".
 27-8 ЗАРЯД.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ МУХИ, ЩО РОДЯТЬ МОЛОДИХ
WILKES-BARRE, PA. The St. John Baptist Society, Branch 223, of W.-B. Pa., will hold their monthly meeting at the Ukrainian St. Peter & Paul Church Hall on Sun., Feb. 4, 1940, after High Mass. All members are urged to attend because there are important matters to be discussed. The Fin. Sec'y Theodore Hyrinskiw urges that all members have their monthly dues paid up to date or they will be suspended from the Society. — John Hreneczin, Res. Sec'y.
ВСІХІДНА ЧАСТИНА ЧЕСТЕР, ПА. просить всіх членів українських Тов. на Іст Честер, щоб зішлись на день 4. лютого 1940. до Дому Громадського, 701 Грін Стріт, в год. 2:30 на збори в справі вибору делегатів на всеукраїнський Конгрес. — М. Муляр, пресд.; М. Яшик, секр.

БІЛКОВА ПІНКА З МОЛОКА
 Відділ домашньої господарки Каліфорнійського Університету винайшов спосіб, як можна виробляти дешеву яєчну білковину із збираного молока або з сої. З молока та сої виробляють отакі самісінку білковину пінку, як та, що то нею поливають печива. А така білковинна пінка і здорова до їжі і дешева.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ
 У середу, 31. січня 1940, помер трагічно у Філадельфії, Па., член від 43. У. Н. Союзу, **ЮРИЙ САМПАРА.**
 Покійний родився 1. грудня 1914, перейшов з Мадярського Департаменту до старших членів 26. вересня 1939.
 Остання родичка Михайла і Текли і брата Андрія.
 Похорон відбудеться в суботу, 3. лютого, в годині 10. рано, у домі халоби, 818 So. American St. Просіться члени, щоб громаді вказали місце у похороні й означили час.
 Теодор Малик, секр.

У суботу, 27. січня 1940, померла у Толідо, Огайо, членка Братства св. Отця Ніколая, від 167. У. Н. Союзу, **АНТОШКА СКОТИНСЬКА.**
 Прожила 22 роки. До У. Н. Союзу належала від 1937. року. Вечір о. Олена Крохмалінська і Родора, Огайо, відправили жалібно богослуження, відтак відіслали покійну до родичів місцевості Сок Сок, Манітоса, Сінга.
 Вічна їй пам'ять!
 Іван Кузьматинський, секр.

Чи ви є начальником стації?
 — Так.
 — Слухайте, пане! Це вже скандал! Я стою тут уже два-цять хвилин і жду на поїзд, що мав відійти тому пів години, а його як нема так нема!

УКРАЇНСЬКА РОДИНА возьме за свою українську сприту, хлопчика або дівчинку. Хтоб знав про таку сприту, просіть ласкаво повідомити на адресу: **"СВОВОДА" Т. С.** P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

DR. M. SMITH
 MOVED TO
353 EAST 19th STREET
 between 1st & 2nd Avenues
NEW YORK CITY
 Tel. STuyvesant 9-1679
 Hours: 12-2; 6-8.

Д-р С. ЧЕРНОЧ
 Гострі й хронічні недуги чою віл і жінок — Шкіра й кров.
 Аналіз крові для доуздного са доузда.
 Геморойд й жидки лікується без операції.
223 SECOND AVE., apt. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
 Gramercy 7-7837
 Години: 10-8; неділя 11-1.
 Лікар-доктор до обслуговування Х & Фларіскоп. — Екзамінація \$2.00.

БОЛІНІ
 Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жиди, болочі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болочі коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.
 Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.
 Генероно українською мовою.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
 Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
 241 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.
 Телефон: Bigelow 3-7303

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
 УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
 Урядові години: Від 1-3 пополудні і від 6-8 вечір. Н неділі агідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
 (near Springfield Avenue)
 Tel. Essex 3-4468.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
 УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
 690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
 Tel. Essex 3-5066
 Урядові години: Від 1 до 3 попол. від 6 до 8 вечір.
 В неділі агідно з умовою.

Д-р ЮРИЙ АНДРЕЙКО
 УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
 between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
 Tel. GRAMercy 5-2410.
 Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

УВАГА
ФІЛЬДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ
ІВАН ГАСИН
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 Похорони по ціні так низькій як \$150.
 Модерна обстановка. Обслуга чесна й шира. Через телефон ми немовби сусідами.
 Office Address:
JOHN HASYN
 Undertaker & Embalmer
 3948 N. SMEDLEY STREET, SAGAMORE 3563 PHILA., PENNA.

МИРОН ЛИТВИН
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 Без ризику як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
 cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
 Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 заряджу погребам по ціні так низькій як \$150.
 Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
 Licensed Undertaker & Embalmer
 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
 Dignified funerals as low as \$150.
 Telephone: GRAMercy 7-7661.

ПЕТРО ВРЕМА
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
 Tel.: Orchard 4-2568
 BRANCH OFFICE & CHAPEL:
 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
 Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (80)

Голоси, які почули втікачі попереду себе, кріпшали. Водночас со стукотом ніг чути було кландання ланцюхів. Це мусіли бути якісь в'язні, закуті в кайдани. З ними, зрозуміло, мусіла бути сторожа. Тарзан звелів усім притулитись до стіни, а сам почав наглядати, хто це йде. Серед в'язнів він побачив Дарна і Юкага!

Тарзан, побачивши це, зараз узявся готувати для боротьби со сторожею, щоб визволити в'язнів і водночас себе рятувати. Майор Буртон і Пері мали взяти одного сторожа, а одного мав схопити Тарзан. В ірландських жилах Перія заграла жива кров і він майже почував приємність. Він чекав нетерпеливо приходу.

А сторожа і в'язні йшли лінійно вперед, не сподіваючись ні трошки якогонебудь нападу в тім проклятім підземеллі. Коли сторожі підійшли до них, Буртон вискочив перший і схопив сторожа за руку. Пері тимчасом ударив його з цілої сили в обличчя. Сторож повалився. Тарзан легко справився со своїм.

Коли сторожі були обезвладнені й один з них приголомшений, Тарзан відібрав від них ключі і розкував Дарна та Юкага. Тими самими ланцюхами він скував бувших сторожів, а тепер в'язнів. "Тепер ми мусимо поспішати", закликав Тарзан: "Ми набрили стільки галасу, що скоро цілий Тор пуститься за нами в погоню".